

1. Заокружи слово испред тачног одговора. Кошава у Србији дува са:
- а) севера
 - б) истока и југоистока
 - в) запада
- (1x1=1)
2. Уписивањем знака + у одговарајућу колону разврстај реке према сливорима којима припадају.
	Црноморски слив	Јадрански слив	Егејски слив
Дрина			
Драговишица			
Тиса			
Бели Дрим			
Пчиња			
- (5x1=5)
3. Повежи облике рељефа из леве колоне са облашћу у Србији у којој су они заступљени из десне колоне. На празну линију упиши одговарајуће слово.
а) Одоровско поље	_____ Панонска низија
б) Макроплавине	_____ Карпатско балканске планине
в) Леднички облици рељефа	_____ Проклетијске планине
г) Лесне заравни	_____ Јужни обод Панонског басена
- (4x1=4)
4. Заокружи слово испред тачног одговора. Србија је једна од држава Европе са најстаријим становништвом. Да би се у Србији повећао удео младог становништва неопходно је:
- а) да свака жена рађа најмање 3 детета током живота
 - б) да свака жене рађа најмање 2 детета током живота
 - в) да се врати српско становништво из дијаспоре
- (1x3=3)
5. Заокружи насеље које не припада датом низу.
- катуни, викенд насеља, мешовита насеља, салаши, виноградарска насеља
- (1x2=2)

6. Одлике које се односе на реку Бегеј означи са 1, а оне које се односе на Голијску Моравицу са 2.

- a) равничарска река _____
b) планинска река _____
в) ситан и заобљен наносни материјал _____
г) крупан и незаобљен наносни материјал _____

(4x2=8)

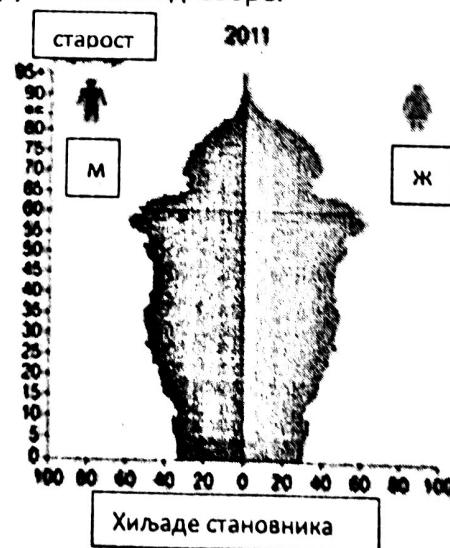
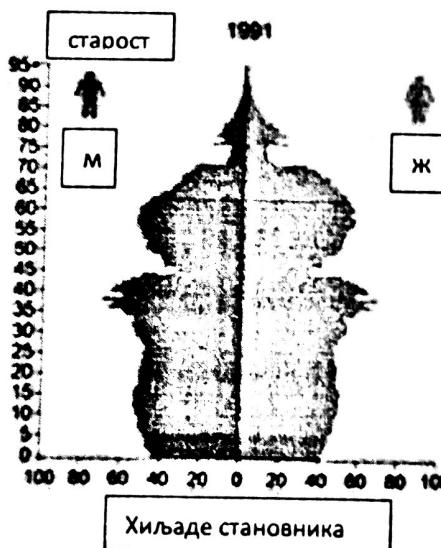
7. Написане су тврдње које се односе на географске појмове. Ако је тврдња тачна заокружи слово Т, а ако је тврдња нетачна заокружи слово Н.

- a) Црнољева (или Језерска планина) је хидрографски чвор Србије
б) Сува планина је планина у западној Србији
в) Цер је острвска планина
г) Маљен је некадашња вулканска купа

T	H
T	H
T	H
T	H

(4x1=4)

8. Анализирај податке који су дати у старосно-полној пирамиди Републике Србије по попису из 1991. и 2011. године и заокружи тачне одговоре.

- a) У односу на попис из 1991. године, по попису из 2011. у старосној групацији изнад 70 година удео жена у укупном становништву се повећао.
б) У обе пописне године се повећава удео младог, а смањује удео старог становништва.
в) Сужавање базе старосно-полне пирамиде по попису из 2011. године у односу на 1991. годину указује на смањење стопе наталитета у Србији.

(2x3=6)

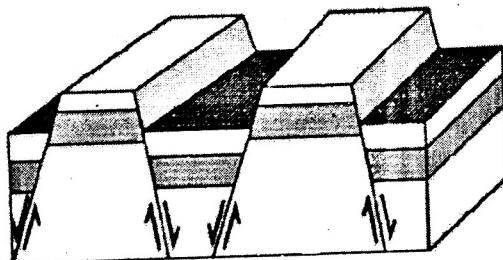
9. На основу познавања природних одлика Србије повежи типове електрана из леве колоне са најпогоднијим простором у Србији за њихову изградњу из десне колоне. На празну линију напиши одговарајуће слово.

- a) соларне електране
- b) геотермалне електране
- c) ветроелектране

- у Банату
- на југу Србије, Косово и Метохија
- у близини бања на простору Копаоника

(3x3=9)

10. Заокружи тачне одговоре. Процесом који је приказан на слици настају:

- a) раседне (громадне) планине
- b) набране (веначне) планине

(1x1=1)

Заокружи планине које су настале процесом који је приказан на слици:

- a) Дукат
- b) Златибор
- c) Копаоник
- d) Сврљишке планине
- e) Бесна кобила

(2x1=2)

11. Географске појмове из леве колоне повежи са одговарајућим појмовима из десне колоне. На празну линију напиши одговарајуће слово.

- a) Планина Тара
- b) Ибар
- c) Ђердап
- d) Увац
- e) Сава
- f) Фрушка гора
- g) Шар планина
- h) Банат

- Долина јоргована
- Горске очи
- Делиблатска пешчара
- Лепенски вир
- Белоглави суп
- Панчићева оморика
- Шабац
- Српска света гора

(8x1=8)

12. Ако је 2011. године наталитет у Србији износио 9,0 %, а морталитет 14,2 %, израчунај природни прираштај.

Простор за рачунање:

Упиши тачан резултат: _____

(1x2=2)

13. Коју географску дужину имају места западно од Велике Мораве. Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Источну
- б) Западну
- в) Северну

(1x3=3)

14. У наведеним реченицама **тамним** словима су наведени појмови од којих је један тачан, а један нетачан. Подвуци појам који је тачан.

- а) Јошаничка бања **се налази / не налази** на највећој надморској висини у Србији.
- б) Речни ток Дунава **представља / не представља** европски саобраћајни коридор 7.
- в) Стара планина **је у пограничном / није у пограничном** појасу између Србије и Бугарске.
- г) Моравско-вардарском удолином Србија **је директно повезана / није директно повезана** са Јонским морем.
- д) На простору Шумадије **постоје / не постоје** крашки облици рељефа.

(5x1=5)

15. Колика је релативна висина између највишег врха Шумадије (Цвијићев врх, 1132 м н.в.) и најниже тачке Србије (ушће Тимока у Дунав, 28 м н.в.)?

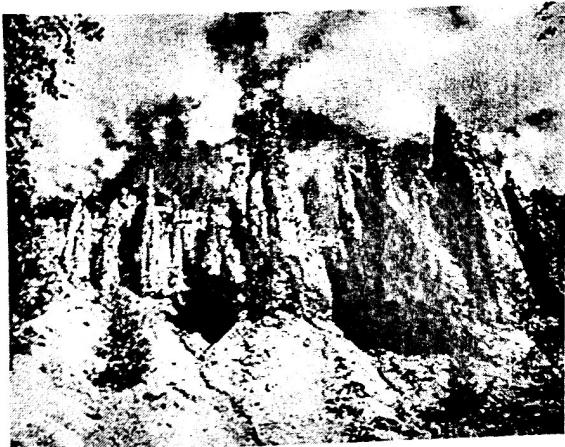
Простор за рачунање:

Упиши тачан резултат: _____

(1x1=1)

16. На слици је приказан најпознатији споменик природе у Србији. Како се он зове?

Одговор: _____

Заокружи тачну тврђњу. Овај облик рељефа се може видети у:

- a) Јужној Србији (2x1=2)
б) Западној Србији

17. Зашто, посматрано по локалном (месном) времену, у најисточнијој тачки Србије подне наступа раније него у најзападнијој тачки Србије? Заокружи тачан одговор.

- а) у западној Србији Сунце излази раније него у источној Србији
б) јер Србија има северну географску ширину
в) у источnoј Србији Сунце излази раније него у западној Србији (1x3=3)

18. Повежи одређене хидролошке и климатске елементе из леве колоне са одговарајућим мерним јединицама у којима се изражавају њихове вредности из десне колоне. На линију упиши одговарајуће слово.

- а) протицај
б) падавине
в) дужина тока
г) ветар

- mm
— km
— m/s
— m³/s

(4x1=4)

19. Повежи клисуре са рекама у чијим долинама се оне налазе. На линију упиши одговарајуће слово.

- a) Овчарско-кабларска клисура
- б) Грделичка клисура
- в) Сићевачка клисура
- г) Качаничка клисура
- д) Ђердапска клисура

- Дунав
- Западна Морава
- Лепенац
- Јужна Морава
- Нишава

(5x1=5)

20. Зашто су подзоласта земљишта најраспрострањенија у планинској области? Заокружи тачне одговоре.

- а) у планинским пределима је због велике количине падавина веће спирање хумусног слоја земљишта
- б) у планинским пределима су заступљене седиментне стене које су добра подлога за настанак подзола
- в) у планинским пределима је због већег нагиба терена изражено спирање хранљивих састојака из земљишта
- г) у планинским пределима су заступљене метаморфне и магматске стене које су добра подлога за настанак подзола

(3x2=6)

21. Крећући се од севера према југу поређај планинске врхове према њиховом положају. Број 1 упиши поред врха који се налази најсеверније, број 2 који се налази јужније, број 3 који се налази још јужније и број 4 поред врха који се налази најјужније.

- Ђеравица —
- Цвијићев врх —
- Панчићев врх —
- Црвени чот —

(4x2=8)

22. Повежи насеља из леве колоне са њиховим положајем из десне колоне. На линију упиши одговарајуће слово.

- а) Куршумлија
- б) Чајетина
- в) Сјеница
- г) Лесковац

- Пештерска висораван
- Лесковачка котлина
- Куршумлијска котлина
- Златибор

(4x1=4)

23. У Србији, поред Срба, живе и припадници других народа. Повежи националне мањине из леве колоне са градовима у којима су они већинско становништво из десне колоне.
Напиши одговарајуће слово на празну линију.

- а) Словаци
- б) Албанци
- в) Мађари
- г) Бугари

- Бујановац
- Бачки Петровац
- Босилеград
- Кањижа

(4x1=4)

Укупан број бодова: 100

Такмичар је на тесту освојио _____ бодова

Чланови комисије:

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____